

KẾ HOẠCH

Thực hiện Chương trình Chăm sóc sức khỏe tâm thần trẻ em, chăm sóc trẻ em mồ côi trên địa bàn thành phố Hải Phòng giai đoạn 2024 – 2030

Thực hiện Quyết định số 1591/QĐ-TTg ngày 08/12/2023 của Thủ tướng Chính phủ về việc phê duyệt Chương trình Chăm sóc sức khỏe tâm thần trẻ em, chăm sóc trẻ em mồ côi giai đoạn 2023 - 2030,

Ủy ban nhân dân thành phố xây dựng và triển khai Kế hoạch thực hiện Chương trình Chăm sóc sức khỏe tâm thần trẻ em, chăm sóc trẻ em mồ côi trên địa bàn thành phố Hải Phòng giai đoạn 2024 - 2030 (sau đây gọi tắt là Kế hoạch), với các nội dung sau:

I. MỤC TIÊU

1. Mục tiêu tổng quát

Trẻ em được chăm sóc sức khỏe tâm thần, trẻ em có vấn đề về sức khỏe tâm thần, trẻ em mồ côi được tiếp cận các dịch vụ hỗ trợ phù hợp nhằm thực hiện các quyền của trẻ em, chăm sóc phát triển toàn diện trẻ em.

2. Các mục tiêu cụ thể

a) Phần đầu 80% trẻ em có vấn đề sức khỏe tâm thần, trẻ em có nguy cơ cao rối loạn sức khỏe tâm thần được tiếp cận các dịch vụ tư vấn, hỗ trợ tâm lý, các dịch vụ xã hội phù hợp tại trường học, cơ sở khám bệnh, chữa bệnh, cơ sở trợ giúp xã hội, cơ sở cung cấp dịch vụ bảo vệ trẻ em và tại cộng đồng.

b) Phần đầu 100% trẻ em mồ côi được chăm sóc thay thế bởi người thân thích, cá nhân, gia đình không phải là người thân thích, được nhận làm con nuôi hoặc được chăm sóc nuôi dưỡng tạm thời, tại các cơ sở trợ giúp xã hội, được tiếp cận các dịch vụ chăm sóc, hỗ trợ phù hợp.

II. ĐỐI TƯỢNG, PHẠM VI, THỜI GIAN THỰC HIỆN

1. Đối tượng

- Trẻ em có vấn đề về sức khỏe tâm thần; trẻ em mồ côi.
- Các cơ quan, tổ chức, cá nhân có liên quan.

2. Phạm vi thực hiện: trên địa bàn thành phố Hải Phòng.

3. Thời gian thực hiện: từ năm 2024 đến năm 2030.

III. NHIỆM VỤ VÀ GIẢI PHÁP

1. Nghiên cứu, đề xuất sửa đổi, bổ sung và triển khai thực hiện pháp luật, chính sách về chăm sóc sức khỏe tâm thần cho trẻ em, chăm sóc trẻ em mồ côi với các hình thức, mô hình đa dạng, linh hoạt, trong đó chú trọng chăm sóc thay thế cho trẻ em tại gia đình. Rà soát, đề xuất hoàn thiện, bổ sung các chính sách, dịch vụ chăm sóc, nuôi dưỡng trẻ em mồ côi tại các cơ sở nuôi dưỡng tập trung.

2. Truyền thông nâng cao nhận thức của các cấp, các ngành, gia đình, cộng đồng và bản thân trẻ em về chăm sóc sức khỏe tâm thần trẻ em, bảo vệ và chăm sóc trẻ em mồ côi, chú trọng cung cấp các thông tin về quyền trẻ em, kiến thức, kỹ năng cho cha mẹ, người chăm sóc, người nhận chăm sóc thay thế trẻ em về chăm sóc sức khỏe tâm thần cho trẻ em, chăm sóc, nuôi dưỡng và chăm sóc thay thế trẻ em mồ côi.

Kết hợp nhiều hình thức truyền thông phù hợp với từng đối tượng: tuyên truyền trên các phương tiện thông tin đại chúng, pano, áp phích, băng rôn, khẩu hiệu, trên các trang mạng xã hội, nhân bản, biên soạn tờ rơi, sổ tay, tổ chức các hội thảo, hội nghị, diễn đàn, cuộc thi, tuyên truyền trực tiếp tại cộng đồng, trường học, các câu lạc bộ sức khỏe....

3. Tăng cường đào tạo, tập huấn nâng cao năng lực về tư vấn, hỗ trợ, cung cấp dịch vụ chăm sóc sức khỏe tâm thần cho trẻ em, chăm sóc, nuôi dưỡng và chăm sóc thay thế trẻ em mồ côi cho đội ngũ cán bộ làm công tác chăm sóc, giáo dục, bảo vệ trẻ em thuộc các ngành Lao động - Thương binh và Xã hội, Giáo dục và Đào tạo, Y tế, Tư pháp và các ngành, đoàn thể liên quan. Xây dựng tài liệu đào tạo, tập huấn phù hợp với từng đối tượng.

4. Phát triển các dịch vụ chăm sóc sức khỏe tâm thần cho trẻ em toàn diện và liên tục

4.1. Tăng cường các dịch vụ y tế chăm sóc sức khỏe tâm thần cho trẻ em; tăng cường chăm sóc sức khỏe ban đầu trong phòng ngừa và phát hiện sớm các rối loạn sức khỏe tâm thần ở trẻ em; củng cố công tác chăm sóc sức khỏe tâm thần trẻ em tại các cơ sở khám bệnh, chữa bệnh.

4.2. Phát triển dịch vụ hỗ trợ phòng ngừa, phát hiện sớm, tư vấn, tham vấn cho trẻ em có vấn đề sức khỏe tâm thần, trẻ em có nguy cơ rối loạn tâm thần tại các cơ sở trợ giúp xã hội, cơ sở cung cấp dịch vụ bảo vệ trẻ em và tại cộng đồng; xây dựng mạng lưới dịch vụ, kết nối, chuyển tuyến dịch vụ chăm sóc sức khỏe tâm thần cho trẻ em; phát triển chương trình tư vấn, hướng dẫn cha mẹ, người chăm sóc trẻ em và trẻ em các kiến thức, kỹ năng chăm sóc sức khỏe tâm thần.

4.3. Phát triển các dịch vụ chăm sóc sức khỏe tâm thần trong các cơ sở giáo dục; triển khai giáo dục sức khỏe tâm thần cho học sinh, phòng ngừa và can thiệp sớm đối với các trường hợp học sinh có rối loạn sức khỏe tâm thần trong trường

học, chú trọng đến yếu tố giới phù hợp với lứa tuổi ở học sinh; phát triển mạng lưới giáo viên, nhân viên, cộng tác viên có kiến thức, kỹ năng chăm sóc sức khỏe tâm thần cho học sinh tại các cơ sở giáo dục mầm non và phổ thông.

5. Phát triển dịch vụ hỗ trợ, chăm sóc thay thế trẻ em mồ côi

5.1. Trẻ em mồ côi được chăm sóc nuôi dưỡng, chăm sóc thay thế phù hợp và tiếp cận các dịch vụ hỗ trợ theo nhu cầu để phát triển toàn diện. Ưu tiên chăm sóc thay thế trẻ em mồ côi tại gia đình, đưa trẻ em vào các cơ sở bảo trợ xã hội chỉ là biện pháp cuối cùng khi không tìm được gia đình thay thế cho các em.

5.2. Phát triển mạng lưới dịch vụ tìm gia đình chăm sóc thay thế, tư vấn, hỗ trợ các gia đình về chăm sóc thay thế. Tăng cường dịch vụ công tác xã hội trong chăm sóc thay thế trẻ em. Hướng dẫn tiêu chuẩn chăm sóc, nuôi dưỡng, cung cấp các dịch vụ cho trẻ em tại các cơ sở trợ giúp xã hội và cơ sở nuôi dưỡng trẻ em tập trung theo quy định của pháp luật.

5.3. Tổ chức tư vấn, hướng dẫn triển khai chính sách, biện pháp hỗ trợ người nhận chăm sóc thay thế và trẻ em được chăm sóc thay thế

5.4. Rà soát danh sách trẻ em tại các cơ sở trợ giúp xã hội, cơ sở nuôi dưỡng trẻ em tập trung để xem xét, quyết định chuyển trẻ em sang hình thức chăm sóc thay thế phù hợp, ưu tiên đưa trẻ về các cá nhân, gia đình chăm sóc thay thế, nhận con nuôi trên nguyên tắc đảm bảo lợi ích tốt nhất cho trẻ em.

5.5. Phát động, duy trì phong trào xã hội tham gia chăm sóc, hỗ trợ trẻ em mồ côi, gia đình, cá nhân nhận chăm sóc thay thế, nhận đỡ đầu trẻ em mồ côi.

6. Tăng cường phối hợp liên ngành, xây dựng cơ chế phối hợp giữa các cơ quan, tổ chức trong việc chăm sóc sức khỏe tâm thần trẻ em, chăm sóc trẻ em mồ côi phù hợp với từng đối tượng.

7. Tăng cường công tác kiểm tra, theo dõi, đánh giá thực hiện Chương trình. Khảo sát, đánh giá về tình hình chăm sóc sức khỏe tâm thần trẻ em, trẻ em mồ côi.

8. Đẩy mạnh xã hội hóa, tăng cường hợp tác quốc tế, vận động mọi nguồn lực xã hội, kinh nghiệm, sáng kiến để chăm sóc sức khỏe tâm thần, chăm sóc trẻ em mồ côi. Tổ chức học tập kinh nghiệm các mô hình hay, cách làm tốt để triển khai tại thành phố đảm bảo hiệu quả.

IV. KINH PHÍ THỰC HIỆN

1. Ngân sách nhà nước được bố trí trong dự toán chi ngân sách hằng năm của các sở, ngành, đoàn thể và các địa phương theo phân cấp ngân sách hiện hành; các chương trình mục tiêu quốc gia, các chương trình, dự án, đề án khác theo quy định của pháp luật về ngân sách nhà nước.

- Nguồn tài trợ, viện trợ quốc tế và vận động xã hội, cộng đồng và các

nguồn hợp pháp khác.

2. Căn cứ nhiệm vụ được giao tại Kế hoạch này, các sở, ngành, đơn vị chủ động lập dự toán chi hằng năm, trình cơ quan có thẩm quyền phê duyệt.

V. TỔ CHỨC THỰC HIỆN

1. Sở Lao động - Thương binh và Xã hội

- Tổ chức triển khai, hướng dẫn thực hiện Kế hoạch trên địa bàn thành phố.
- Nghiên cứu, đề xuất với cơ quan có thẩm quyền sửa đổi, bổ sung pháp luật, chính sách, dịch vụ về chăm sóc sức khỏe tâm thần trẻ em và chăm sóc trẻ em mồ côi tại các cơ sở trợ giúp xã hội và tại cộng đồng.

- Phối hợp với các sở, ngành, đoàn thể, đơn vị trong hoạt động truyền thông nâng cao nhận thức về chăm sóc sức khỏe tâm thần trẻ em, chăm sóc trẻ em mồ côi cho cha mẹ, người chăm sóc, người nhận chăm sóc thay thế trẻ em, người làm công tác trẻ em, người làm việc tại các cơ sở cung cấp dịch vụ bảo vệ trẻ em và tại cộng đồng. Hướng dẫn thực hiện các dịch vụ chăm sóc sức khỏe tâm thần trẻ em, chăm sóc thay thế cho trẻ em mồ côi, trẻ em không nơi nương tựa tại cộng đồng, cơ sở trợ giúp xã hội, cơ sở cung cấp dịch vụ bảo vệ trẻ em và theo chức năng nhiệm vụ được giao.

- Phát triển dịch vụ tư vấn, tham vấn cho trẻ em có vấn đề sức khỏe tâm thần, trẻ em có nguy cơ rối loạn tâm thần tại các cơ sở trợ giúp xã hội, cơ sở cung cấp dịch vụ bảo vệ trẻ em và tại cộng đồng; xây dựng và phát triển mạng lưới dịch vụ và kết nối, chuyển tuyến dịch vụ chăm sóc sức khỏe tâm thần cho trẻ em; triển khai chương trình tư vấn, hướng dẫn cho cha mẹ, người chăm sóc trẻ em và trẻ em về các kiến thức, kỹ năng chăm sóc sức khỏe tâm thần cho trẻ em.

- Phát triển dịch vụ hỗ trợ, chăm sóc thay thế trẻ em mồ côi; tư vấn, hướng dẫn triển khai chính sách, biện pháp hỗ trợ cá nhân, gia đình nhận chăm sóc thay thế và trẻ em được chăm sóc thay thế. Tăng cường dịch vụ công tác xã hội trong chăm sóc thay thế trẻ em. Hướng dẫn tiêu chuẩn chăm sóc, nuôi dưỡng, cung cấp các dịch vụ cho trẻ em tại các cơ sở trợ giúp xã hội, cơ sở nuôi dưỡng trẻ em tập trung và tại cộng đồng theo quy định của pháp luật.

- Tập huấn, nâng cao năng lực cho đội ngũ cán bộ làm công tác trẻ em ở các cấp, nhân viên công tác xã hội, công tác viên công tác trẻ em về tư vấn, hỗ trợ, cung cấp dịch vụ chăm sóc sức khỏe tâm thần, chăm sóc nuôi dưỡng và chăm sóc thay thế trẻ em mồ côi; nâng cao năng lực cho trẻ em, cha mẹ, người chăm sóc, nuôi dưỡng trẻ em tại các cơ sở trợ giúp xã hội, cơ sở cung cấp dịch vụ bảo vệ trẻ em và tại cộng đồng; tổ chức học tập kinh nghiệm các đơn vị, địa phương có mô hình, cách làm hiệu quả để tham mưu triển khai tại thành phố.

- Kiểm tra, theo dõi, đôn đốc, đánh giá việc thực hiện Kế hoạch. Khảo sát, thu thập số liệu về tình hình chăm sóc sức khỏe tâm thần trẻ em, chăm sóc trẻ em mồ côi thuộc chức năng, nhiệm vụ được giao. Tổ chức sơ kết, tổng kết Kế hoạch, báo cáo Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội, Ủy ban nhân dân thành phố theo quy định.

2. Sở Y tế

- Chủ trì triển khai chỉ đạo, củng cố công tác chăm sóc sức khỏe tâm thần trẻ em tại các cơ sở khám bệnh, chữa bệnh; phát triển hệ thống dịch vụ y tế chăm sóc sức khỏe tâm thần cho trẻ em; hướng dẫn chuyên môn về phát hiện sớm, chẩn đoán, điều trị và phục hồi chức năng cho trẻ em có nguy cơ và có rối loạn tâm thần; tổ chức các hoạt động đánh giá sàng lọc, phát hiện sớm trẻ em có nguy cơ rối loạn tâm thần, tự kỷ, rối nhiễu tâm trí; tư vấn cho trẻ em, cha mẹ và người chăm sóc trẻ em; can thiệp sớm, trị liệu cho trẻ em có vấn đề sức khỏe tâm thần; nâng cao năng lực cho đội ngũ nhân viên y tế, cộng tác viên y tế về chăm sóc sức khỏe tâm thần trẻ em.

- Truyền thông giáo dục sức khỏe, nâng cao nhận thức của người dân về chăm sóc sức khỏe tâm thần cho trẻ em; truyền thông, tư vấn nâng cao nhận thức về chăm sóc sức khỏe tâm thần cho trẻ em có nguy cơ hoặc có vấn đề về sức khỏe tâm thần và cha mẹ, người chăm sóc trẻ khi đến khám, điều trị tại cơ sở y tế.

- Kiểm tra, giám sát các đơn vị, cơ sở của ngành y tế trong việc thực hiện nội dung được giao tại Kế hoạch.

3. Sở Giáo dục và Đào tạo

- Chủ trì triển khai công tác chăm sóc sức khỏe tâm thần trẻ em, học sinh trong trường học; tổ chức các hoạt động tuyên truyền, nâng cao nhận thức cho cán bộ quản lý giáo dục, giáo viên, nhân viên y tế trường học, giáo viên phụ trách công tác xã hội, tư vấn tâm lý về giáo dục sức khỏe tâm thần và công tác chăm sóc, giáo dục đối với học sinh rối loạn sức khỏe tâm thần; lồng ghép nội dung tuyên truyền, giáo dục về chăm sóc sức khỏe tâm thần trong các môn học và các hoạt động ngoại khóa, văn hóa, thể thao; tổ chức các cuộc thi, các diễn đàn, các câu lạc bộ sức khỏe trong trường học.

- Nâng cao hiệu quả hoạt động của các phòng tư vấn tâm lý học đường; hướng dẫn công tác chăm sóc, phục hồi khả năng học tập cho học sinh có vấn đề sức khỏe tâm thần; phối hợp với phụ huynh, người chăm sóc học sinh trong công tác chăm sóc sức khỏe tâm thần học sinh; hỗ trợ về giáo dục đối với trẻ em mồ côi; phát triển mạng lưới giáo viên, nhân viên, cộng tác viên có kiến thức, kỹ

năng chăm sóc sức khỏe tâm thần cho học sinh tại các cơ sở giáo dục mầm non và phổ thông.

- Phối hợp với các tổ chức, cơ quan liên quan đánh giá sức khỏe định kỳ cho học sinh, kết hợp lồng ghép các hoạt động sàng lọc phát hiện sớm các vấn đề sức khỏe tâm thần và dự phòng các yếu tố nguy cơ của rối loạn sức khỏe tâm thần học sinh.

- Tập huấn, nâng cao năng lực cho cán bộ quản lý giáo dục, giáo viên, nhân viên y tế trường học, giáo viên phụ trách công tác xã hội, tư vấn tâm lý về công tác chăm sóc sức khỏe tâm thần trẻ em, học sinh trong trường học.

- Kiểm tra, giám sát các đơn vị, cơ sở giáo dục trong việc thực hiện nội dung được giao tại Kế hoạch.

4. Sở Tư pháp

Chỉ đạo thực hiện việc tuyên truyền các chính sách pháp luật liên quan đến trẻ em. Hướng dẫn, triển khai thực hiện chăm sóc thay thế bằng hình thức nhận con nuôi cho trẻ em mồ côi, trẻ em có hoàn cảnh đặc biệt theo quy định của pháp luật; phối hợp rà soát và kiến nghị sửa đổi các chính sách về chăm sóc sức khỏe tâm thần trẻ em và chăm sóc trẻ em mồ côi cho phù hợp với thực tiễn.

5. Sở Tài chính

- Phối hợp thực hiện việc tuyên truyền các chính sách pháp luật có liên quan đến trẻ em. Hướng dẫn đội ngũ công chức tư pháp - hộ tịch triển khai thực hiện chăm sóc thay thế bằng hình thức nhận con nuôi cho trẻ em mồ côi, trẻ em có hoàn cảnh đặc biệt theo quy định của pháp luật.

- Phối hợp với Sở Lao động - Thương binh và Xã hội rà soát văn bản quy phạm pháp luật do Hội đồng nhân dân, Ủy ban nhân dân thành phố ban hành liên quan đến chăm sóc sức khỏe tâm thần trẻ em và chăm sóc trẻ em mồ côi cho phù hợp với quy định của pháp luật.

6. Sở Thông tin và Truyền thông

Tăng cường chỉ đạo, hướng dẫn các cơ quan báo chí thành phố, Công thông tin điện tử thành phố và hệ thống thông tin cơ sở thực hiện tuyên truyền công tác về chăm sóc sức khỏe tâm thần trẻ em, chăm sóc trẻ em mồ côi nhằm nâng cao nhận thức của các cấp, các ngành, gia đình, cộng đồng và bản thân trẻ em về chăm sóc sức khỏe tâm thần trẻ em, bảo vệ và chăm sóc trẻ em mồ côi.

7. Các sở, ngành liên quan theo chức năng, nhiệm vụ được giao có trách nhiệm triển khai thực hiện Kế hoạch.

8. Đề nghị Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam thành phố, Hội Liên hiệp phụ nữ thành phố, Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh thành phố, Hội Chữ

thập đở, Hội Bảo trợ người tàn tật và trẻ mồ côi Hải Phòng, Hội Bảo vệ quyền trẻ em thành phố và các tổ chức xã hội có liên quan trong phạm vi chức năng, nhiệm vụ của tổ chức, chủ động tham gia, phối hợp triển khai thực hiện Kế hoạch; đẩy mạnh công tác tuyên truyền, giáo dục nhằm nâng cao nhận thức về chăm sóc sức khỏe tâm thần, chăm sóc trẻ em mồ côi trong tổ chức mình; tham gia xây dựng chính sách, pháp luật; giám sát, phản biện việc thực hiện pháp luật, chính sách về sức khỏe tâm thần trẻ em, chăm sóc trẻ em mồ côi.

9. Ủy ban nhân dân các quận, huyện

- Xây dựng kế hoạch và tổ chức triển khai thực hiện các nhiệm vụ, giải pháp, mục tiêu của Kế hoạch phù hợp với điều kiện thực tế tại địa phương.
- Hàng năm, ưu tiên bố trí nguồn lực, nhân lực của địa phương, đẩy mạnh xã hội hóa để thực hiện Kế hoạch theo quy định của pháp luật.
- Kiểm tra, giám sát việc thực hiện Kế hoạch. Định kỳ hằng năm, đột xuất báo cáo số liệu, tình hình chăm sóc sức khỏe tâm thần trẻ em, trẻ em mồ côi, kết quả thực hiện Kế hoạch về Sở Lao động - Thương binh và Xã hội.

Trên đây là Kế hoạch thực hiện Chương trình Chăm sóc sức khỏe tâm thần trẻ em, chăm sóc trẻ em mồ côi trên địa bàn thành phố Hải Phòng, giai đoạn 2024 – 2030. Trong quá trình triển khai thực hiện, nếu phát sinh các khó khăn, vướng mắc, đề nghị các cơ quan, đơn vị phản ánh kịp thời về Sở Lao động - Thương binh và Xã hội để tổng hợp, đề xuất, báo cáo Ủy ban nhân dân thành phố xem xét, chỉ đạo giải quyết./.

Nơi nhận:

- Bộ LĐTBXH;
- TTTU, TT HỖND TP;
- CT, PCT Lê Khắc Nam;
- UB MTTQVN TP;
- Các Sở, ban, ngành, đoàn thể TP;
- UBND các quận, huyện;
- CPPVP;
- Phòng: VX, NC&KTGS;
- Lưu: VT, LĐ.

TM. ỦY BAN NHÂN DÂN
KT. CHỦ TỊCH
PHÓ CHỦ TỊCH

Lê Khắc Nam